

**МАПА ПУТА ЗА РАЗВОЈ СИСТЕМА
СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ОТПОРНОГ
НА КРИЗЕ И ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ У
РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ 2023-2027**

МАПА ПУТА ЗА РАЗВОЈ СИСТЕМА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ
ОТПОРНОГ НА КРИЗЕ И ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ У
РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ 2023-2027

САДРЖАЈ

УВОД _____	3
ВАЖНОСТ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ У ПРИПРЕМИ, ОДГОВОРУ И ОПОРАВКУ ОД КРИЗА И ВАНРЕДНИХ СИТУАЦИЈА _____	4
КЉУЧНИ ИЗАЗОВИ _____	7
ВИЗИЈА МАПЕ ПУТА _____	10
СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТИ _____	11
СИСТЕМСКА РЈЕШЕЊА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРИОРИТЕТА ____	12
КЉУЧНА ПАРТНЕРСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ РЈЕШЕЊА _____	17

УВОД

У протекле четири године, институције система социјалне заштите у Републици Српској (РС) су активно укључене у реализацију Заједничког програма Владе Швицарске и Уједињених нација „Смањење ризика од катастрофа (ДРР) за одрживи развој у БиХ“¹, уз оквиру којег су се постигли значајни резултати у изградњи система социјалне заштите отпорног на кризе и ванредне ситуације.

У координацији са партнерским УН агенцијама, УНИЦЕФ је подржао надлежне институције на ентитетском и локалном нивоу за провођење компоненте Програма посвећене јачању капацитета система социјалне заштите за припрему, одговор и опоравак од ванредних ситуација и креирање мултисекторских повезница са другим секторима и системима у интегрисаном моделу смањења ризика од катастрофа у 5 општина и градова у РС (Бања Лука, Бијељина, Приједор, Требиње, Сребреница), односно 10 у БиХ.

Кључне интервенције ове програмске компоненте су обухватиле:

i) подршку креирању интегрисаних координационих ДРР механизма са учешћем институција система социјалне заштите,

ii) креирање методолошких оквира и израду Процјена ризика и Планава дјеловања у кризама и ванредним ситуацијама институција система социјалне заштите, уз стандардне оперативне процедуре и интеграцију ових докумената у локалне стратегије развоја,

iii) израду и провођење свеобухватних тренинг пакета из области управљања ризицима од ванредних ситуација прилагођених надлежностима институција система социјалне заштите,

iv) провођење мјера из усвојених Планава дјеловања у кризама и ванредним ситуацијама кроз финансијску, стручну и оперативну подршку центрима за социјални рад кроз имплементацију локалних ДРР пројеката социјалне заштите.

Научене лекције и искуства при реализацији тих мјера су обликовали потребе, рјешења и визију даљњег унапређења система у области припреме и отпорности на кризе и ванредне ситуације, сублимираној у Мапи пута.

Циљ Мапе пута је ширење добрих пракси и искустава и у остале општине и градове у РС уз улагање у системске мјере интеграције ДРР-а у сектор социјалне заштите кроз рад на законодавним, стратешким и буџетским оквирима система.

1 Заједнички Сњисс УН ДРР програм проводе УН агенције: УНДП, УНИЦЕФ, УНФПА, УНЕСЦО, ФАО.

ВАЖНОСТ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ У ПРИПРЕМИ, ОДГОВОРУ И ОПОРАВКУ ОД КРИЗА И ВАНРЕДНИХ СИТУАЦИЈА

Босна и Херцеговина (БиХ) је 2022. стекла статус земље кандидата за чланство у ЕУ, а у средишту тог пута је постизање одрживог и инклузивног развоја који посебну пажњу посвећује најрањивијим категоријама становништва кроз прилике и могућности за равноправно учешће у социоекономском развоју друштва.

Многобројне анализе система социјалне заштите у Босни и Херцеговини и Републици Српској рађене од стране УН агенција и осталих међународних организација (УНИЦЕФ, УНДП, ИЛО, Свјетска банка и др.) су указале на потребу да се преиспита обухват, циљање и адекватност новчаних давања, односно покривеност и квалитет услуга система социјалне заштите како би се досегла једнакост, свеобухватност и правичност, у сврху смањења сиромаштва и социјалне искључености.

Институционални оквир система социјалне, породичне и дјечије заштите у РС је организован на нивоу Републике и јединица локалне самоуправе, док је нормативно-правни оквир уређен низом законских рјешења, а као темељни прописи издвајају се Закон о социјалној заштити, Закон о дјечијој заштити и Породични закон. Цјелокупан институционални и нормативно-правни оквир обавезује све носиоце социјалне заштите у РС да обезбјеђују остваривање права, укључујући и финансирање, те проширење права у складу са потребама и законским могућностима, уз прописивање услова за њихово остваривање, као и оснивање установа ради реализације тих права. Остваривање права из система социјалне заштите има за циљ превенцију и превазилажење социјалних ризика и рањивости појединаца и породица, са посебним нагласком на најрањивије групе. Ти ризици обухватају сиромаштво, социјалну искљученост, подршку породицама са дјецом и лицима са инвалидитетом, као и помоћ борцима и њиховим породицама и цивилним жртвама рата.

Уз дуготрајне изазове борбе са растућим стопама сиромаштва³, посебно дјеце⁴, те слаборућним економским развојем државе, додатни ризик представљају све учесталије појаве природних и других опасности у виду ванредних ситуација и катастрофа (велике поплаве 2010., 2014, клизишта, пандемија ЦОВИД-19, економска криза и инфлација), које узрокују значајне економске и социјалне губитке који се посебно негативно одражавају на најрањивије групе становништва (вишечлане породице са дјецом, породице с дјецом у ризику од сиромаштва, особе и дјеца са инвалидитетом, ђевојнице и жене из рањивих група, породице и дјеца изложена ризику од раздвајања, насиља, злостављања и занемаривања, Роми, особе треће животне доби).

2 [ИЛО: Изазови социјалне заштите у Босни и Херцеговини: обухват, адекватност, расходи и финансирање](#)
[Свјетска банка: Анализа стања социјалне заштите у БиХ](#)
[УНДП и УНИЦЕФ: Пројекција посљедица ЦОВИД-19 на друштво у Босни и Херцеговини](#)
[УНДП: Социјална укљученост у БиХ, Национални извјештај о хуманом развоју за 2020. годину](#)

3 [Стопа релативног сиромаштва становништва у Републици Српској, у 2021/2022. години](#) је 11,2% и у односу на 2015. годину мања је за 1,6 процентних поена. Према Анкети о потрошњи домаћинства, 49 197 домаћинстава или 125 537 становника у Републици Српској су били испод линије релативног сиромаштва у 2021/22 години. Јаз сиромаштва у Републици Српској у 2021/2022. години је био 21,2% и у односу на 2015. годину је био мањи за 0,9 процентних поена.

4 Стопа сиромаштва дјеце из Анкете о потрошњи домаћинства 2011. која је генерисала податак о дјечјем сиромаштву је 30,6% у односу на 23,4% у општој популацији.

С тим у вези, у посљедњој деценији се сви јавни и приватни системи друштва сусрећу са потребом бољег и ефикаснијег планирања ресурса, техничких и оперативних капацитета како би се боље припремили на овакве ситуације те спријечили или ублажили негативне посљедице у што већој мјери.

Систем социјалне заштите који укључује доприносна (пензије, здравствено осигурање и осигурање за случај незапослености) и недоприносна новчана давања и услуге (породичне и дјечје накнаде, укључујући накнаде за породиље те социјалну помоћ која се дођељује на темељу провјере имовинског и доходовног цензуса, те накнаде за ратне категорије) кључни је механизам и једно од темељних људских права које сваком треба осигурати свеобухватан приступ заштити и сигурности прихода тијеком цијелог животног циклуса, укључујући у ванредним ситуацијама и кризама.

Због све учесталијих ванредних ситуација и криза, систем социјалне заштите и његови подсегменти (породична и дјечија заштита) у РС се изражено сусреће са потребом развоја нових или дораде постојећих правних механизма, финансијског и извршног оквира који би били флексибилни за интервентну активацију и прилагођени растућим потребама корисника у ванредним ситуацијама како би се превенирало, смањило или у потпуности отклонило сиромаштво, социјална искљученост и низ социјалних посљедица које настају слиједом ванредних ситуација (насиље, укључујући родно увјетовано насиље, тјелесно кажњавање, злостављање, занемаривање, психосоцијалне сметње, инвалидитет, те довести до повећаног ризика од раздвајања породица, укључујући институционализацију дјече). Надаље, потребна су већа улагања у планирање, развој и подршку изградњи капацитета упосленика система социјалне заштите како би људски ресурси били оспособљени за пружање услуга у вријеме криза и ванредних ситуација.

Примјер дјеловања система социјалне заштите током ЦОВИД-19 кризе указује да су износи сталне новчане помоћи и једнократне новчане помоћи у РС (а које постоје у оба ентитета) били нешто повећани, али већински нису обухватале додатна домаћинства у ризику од сиромаштва који су погођена негативним ефектима кризе⁵.

Након поплава 2014., УНИЦЕФ континуирано сарађује са институцијама система социјалне заштите у РС на изградњи капацитета за припрему, одговор и опоравак од ванредних ситуација уз креирање мултисекторских повезница са другим секторима у интегрисаном моделу смањења ризика од катастрофа. Сарадња је започета кроз израду Приручника за дјеловање центара за социјални рад у ванредним ситуацијама 2016.⁶, те је даље настављена кроз системски приступ и тестирање ДРП механизма у оквиру ДРП програма у 5 општина и градова кроз сарадњу са центрима за социјални рад као водећим партнерима на локалном нивоу. Центри за социјални рад у Републици Српској су усвојили процјене ризика и рањивости корисника центара за социјални рад, израдили и усвојили планове поступања у ванредним ситуацијама/планове заштите и спасавања, те су ови плански документи интегрисани у стратегије развоја циљних општина и градова. Надаље, приоритетне мјере из Плана дјеловања ЦСР су имплементиране кроз провођење обука професионалаца социјалне и дјечије заштите из центара за социјални рад и структура цивилне заштите, симулацијских вјежби ванредних ситуација уз учешће најрањивијих корисника социјалне заштите, набавке опреме за дјеловање у ванредним ситуацијама, израде база података о ризицима и рањивостима, те активностима именовања представника центара за социјални рад у штабове цивилне заштите/заштите и спасавања те мултисекторска ДРП тијела на нивоу општина и градова – ДРП Платформе.

У том настојању, систем социјалне заштите се наслања и уско је повезан са дјеловањем осталих сектора који су од значаја за изградњу интегрисаног и координисаног система приправности, одговора и опоравка од ванредних ситуација у ентитетима и Брчко Дистрикту (систем заштите и спасавања/цивилне заштите, образовања, здравства), у складу са Сендаи оквиром за смањење

⁵ Свјетска банка: Анализа стања социјалне заштите у БиХ

⁶ Израђен у сарадњи са Федералним министарством рада и социјалне политике и Министарством здравља и социјалне заштите Републике Српске, Факултетима политичких наука из Сарајева, Бање Луке и Мостара.

ризика од катастрофа. БиХ, као земља потписница, имплементира Сендаи оквир за смањење ризика од катастрофа за период 2015-2030. Овај међународни споразум има за циљ спријечити и одговорити на ризике од катастрофа широм свијета и значајно смањити ризике од катастрофа и губитака живота, средстава за живот и здравље.

Такођер, Сендаи оквир је уско повезан са достизањем Циљева одрживог развоја и Агенде 2030 као кровним међународним оквиром за одрживи развој који реализују и власти БиХ на свим нивоима. То су циљеви на којима ради УН у Босни и Херцеговини кроз Оквир сарадње за одрживи развој 2021-25 потврђеног између УН-а и власти у БиХ кроз четири стратешка приоритета: Одрживи, отпорни и инклузивни раст; Квалитетно, доступно и инклузивно образовање, здравство и социјална заштита; Управа и владавина права са људима у фокусу; Ангажовање грађана и заједнице за социјалну кохезију. ДРР је интегративни елемент ових приоритета.

КЉУЧНИ ИЗАЗОВИ

Према подацима Министарства здравља и социјалне заштите РС, у октобру 2023. године је било 7,189 корисника личне инвалиднине, 3,708 корисника новчане помоћи (1,517 корисника здравственог осигурања по основу права на новчану помоћ) и 32,754 додатка за помоћ и његу другог лица (1,200 корисника здравственог осигурања по основу права на додатак за помоћ и његу другог лица).

У буџету Републике Српске обезбјеђују се средства за: суфинансирање права на новчану помоћ у висини од 50%, суфинансирање права на додатак за помоћ и његу другог лица у висини од 50%; суфинансирање здравственог осигурања корисника у висини од 50%; финансирање права на личну инвалиднину у висини од 100%; финансирање права на подршку у изједначавању могућности дјецe и омладине са сметњама у развоју; суфинансирање трошкова смјештаја корисника, смјештених од центара за социјални рад, у установама социјалне заштите чији је оснивач Влада.

Удио издатака социјалне заштите у бруто домаћем производу Републике Српске у 2021. години износио је 21,7%⁷, што износи двије трећине од просјека ЕУ-а од 28 процената. У укупним издвајањима за новчане накнаде (63,2%), највиши удио одлази на накнаде без провјере материјалног стања и то 97,1% у односу на укупан број издвојених накнада⁸, што указује на ограничену потрошњу на циљану социјалну помоћ за сиромашне (у форми сталне новчане помоћи и једнократне новчане помоћи).

С обзиром да негативне посљедице криза и ванредних ситуација доводе до значајних изазова и потреба које изискују редовни али и проширени ангажман система социјалне заштите, те да су корисници система социјалне заштите уједно и најрањивије групе становништва суочене са негативним посљедицама ванредних ситуација, кључне потребе на којима треба радити су груписане у неколико тематских цјелина:

Мултисекторска координација у ДРР⁹ и систему заштите и спасавања:

- ❏ Систем социјалне заштите није у потпуности интегрисан у систем заштите и спасавања у РС. Иако Закон о социјалној заштити прописује да корисници социјалне заштите могу бити и лица која се нађу у стању социјалне потребе због елементарних и других непогода, недостају конкретнији правни акти и оперативне процедуре које ће јасно регулисати дјелатност институција система социјалне заштите прије, током и након ванредних ситуација, те инегрисано дјеловање у системима заштите и спасавања у РС.
- ❏ Центри за социјални рад и остале установе система социјалне и дјечије заштите/пружаоци услуга (установе за смјештај корисника, дневни центри и сл.) већински нису чланови Штабова за ванредне ситуације у јединицама локалне самоуправе и на нивоу РС, иако је искуство ЦОВИД-19 значајно поправило ситуацију у погледу чланства и водећег ангажмана система социјалне заштите у одговру. Потребно је ширити добру праксу и примјере за укључивање система социјалне заштите у свим ванредним ситуацијама како би се омогућило системско планирање мјера приправности, одговора и опоравка и координацију са другим секторима и институцијама система заштите и спасавања на локалном и нивоу РС.

⁷ Интегрисани систем социјалне заштите (ЕССПРОС), 2021.

⁸ Интегрисани систем социјалне заштите (ЕССПРОС), 2021.

⁹ Од енгл. дисастер ризик редуцион, односно смањење ризика од катастрофа.

Израда планске документације за дјеловање прије, током и након ванредних ситуација:

- ❏ Центри за социјални рад и остале установе система социјалне и дјечије заштите у РС већински не израђују процјене ризика и планове дјеловања у ванредним ситуацијама иако за то постоји законска основа и обавеза у систему заштите и спашавања у РС¹⁰. Недоследност израде тих докумената у пракси ставља у неповољан положај институције система социјалне и дјечије заштите те негативно доприноси мањку процјене потреба корисника и капацитета установа заснованих на доказима и јасно планираних мјера дјеловања у свим фазама управљања ризицима од катастрофа и ванредних ситуација.
- ❏ Постојеће методологије за израду планске документације у систему заштите и спашавања у РС су у недовољној мјери прилагођене надлежностима и дјелатности установа сектора социјалне социјалне заштите те је потребна њихова адаптација како би се конзистентно примјењивале у редовном планирању институција система социјалне заштите (укључујући његове подсегменте, односно породичну и дјечију заштиту).
- ❏ Нормативни оквир система социјалне заштите и заштите и спашавања у РС би требао јасније дефинисати обавезу израде планских докумената дјеловања у ванредним ситуацијама у установама социјалне заштите као интегративног дијела система заштите и спашавања те регулисати праћење провођења те обавезе у институцијама и установама система на нивоу ентитета

Систем новчаних давања и услуга у социјалној и дјечијој заштити

- ❏ Систем социјалне заштите у РС кроз законодавни оквир препознаје стање социјалне потребе изазвано елементарним непогодама и кориснике социјалне заштите који су доведени у стање социјалне потребе слиједом ванредних ситуација. Ипак, систем новчаних давања и услуга система социјалне заштите те буџетска издвајања су већински недовољна да ефикасно задовоље потребе сталних и нових корисника у ванредним ситуацијама и кризама (искуство из поплава и пандемије ЦОВИД-19)
- ❏ Обухват, циљање и адекватност износа, услова и критерија за остваривање права на новчане накнаде (различитих врста) у РС се константно унапређују, али су ипак у већинској мјери рестриктивни за ефикасно и брзо увођење нових корисника у стању социјалне потребе у права на новчане накнаде у ванредним ситуацијама (нпр. особе способне за рад које су изгубиле приходе).
- ❏ Уз законска, постоје и буџетска ограничења те недовољно планирање резервних фондова која би се активирала и покрила хоризонтално ширење новчаних накнада у ванредним ситуацијама и увођење додатног броја корисника.
- ❏ Новчана давања у виду једнократних/привремених/интервентних помоћи у оба ентитета и Брчко дистрикту БиХ могу бити добра подлога за реформу услова за остваривање те врсте накнада уз олакшавање услова, реформисање критерија и ефикасније исплате у ванредним ситуацијама (привремено увођење корисника и додатних домаћинстава у ризику од сиромаштва у то право и исплата накнада у ванредним ситуацијама).
- ❏ Законска могућност успоставе проширених права социјалне заштите на нивоу јединица локалне самоуправе представља добру подлогу за дефинисање посебних, интервентних давања уз пратеће услове и критерије могу бити примијењени и активирани у ванредним ситуацијама за интервентне новчане накнаде

¹⁰ Закони о заштити и спашавању/спасавању на нивоу ентитета и Брчко Дистрикта прописују обавезу правним лицима као дијелом снага заштите и спашавања/спасавања да, између осталог, проводе одговарајуће мјере припреме, доносе, израђују процјене угрожености и планове заштите и спасавања у оквиру своје надлежности и дјеловања, планирају и осигуравају потребна средства и друге ресурсе за успјешно извршење планираних мјера и задатака. Центри за социјални рад и остале установе СЗ, сходно овој регулативи, представљају дио снага заштите и спашавања/спасавања у својству правног лица.

Финансирање система социјалне заштите у ванредним ситуацијама

- ❏ Систем социјалне заштите нема интегрисане буџетске ставке намијењене за ванредно/ кризно дјеловање који би омогућили интервентно располагање средствима у установама социјалне и дјечије заштите, али и ширење обухвата корисника по јасно дефинисаним условима.
- ❏ Постоје правне и административне препреке у погледу нерегулисаних прописа за пружање новчаних помоћи у ванредним ситуацијама (сходно горњим наводима) и подкапацитираност центара за социјални рад за пријем и обраду ових потенцијалних захтјева, које ограничавају установе СЗ у пружању брзе помоћи онима који су дошли у стање потребе услијед ванредних ситуација и катастрофа. У том погледу, потребна је боља сарадња између различитих нивоа власти релевантних за алокацију буџетских средстава.

Управљање подацима и информационим системима у сврху информисаног планирања превенције, приправности, дјеловања и опоравка од ванредних ситуација

- ❏ Званична база података корисника система социјалне и дјечије заштите у РС (СОТАЦ) су добра основа за даљњу надградњу али је потребно осигурати интероперабилност са другим базама и информационим системима других ресора, конкретно заштите и спашавања кроз ДРАС како би се боље мапирале рањиве групе у ризику од настанка ванредних ситуација (потенцијани корисници система социјалне и дјечије заштите). У РС је покренута иницијатива израде социјалне карте како би се унаприједио систем праћења и евидентирања социјалних потреба становништва.
- ❏ Базе података је потребно допуњавати израдом социјалних карата на локалном нивоу који ће пружити комплетнији увид у стање социјалних потреба поред већ регистрованих корисника кроз систем социјалне заштите што може дати процјену обима потенцијалних корисника у ванредним ситуацијама (нпр. новосиромашних).
- ❏ Постоје неподударност, оскудни или недостатни подаци о рањивим групама становништва на локалном нивоу, што негативно утиче на анализу потреба на терену у контексту одговора у ванредним ситуацијама и алокација ресурса заснована на доказима. То укључује податке о насиљу над дјецом и раздвајању породица које треба пажљиво пратити у кризама и ванредним ситуацијама с обзиром на повећање ризика.

Организациони и стручни капацитети за дјеловање прије, током и након ванредних ситуација у установама социјалне заштите

- ❏ Стручни и технички капацитети упослених у службама социјалне и дјечије заштите су ограничени за ефикасно дјеловање у ванредним ситуацијама, посебно у сценарију ширења обухвата корисника.
- ❏ Едукације и тренинзи у области управљања ризицима од катастрофа и ванредних ситуација су подигле капацитете центара за социјални рад, али је потребан системски приступ и стандардизација пакета обуке која ће бити доступна свим центрима и установама социјалне и дјечије заштите у РС.
- ❏ У сарадњи са сектором заштите и спашавања/спасовања, потребна је интеграција ДРР-а у стандарде за рад установа социјалне и дјечије заштите уз пратеће финансијске оквире како би планирање структура, материјално-техничких капацитета али и планирање људских ресурса узело у обзир ризике настанка ванредних ситуација.
- ❏ Ниво дигитализације у раду установа социјалне и дјечије заштите је низак што негативно утиче на приступ и квалитет услуга у ситуацијама када је физички приступ установама социјалне заштите онемогућен или су капацитети пружања услуга у директном контакту с корисницима исцрпљени, укључујући у ванредним ситуацијама.

ВИЗИЈА МАПЕ ПУТА:

Систем социјалне заштите у Републици Српској поседује регулаторни и финансијски оквир, људске и техничке ресурсе и капацитете те механизме за ефикасно пружање подршке корисницима прије, током и након ванредних ситуација у координацији са другим секторима и актерима система заштите и спашавања и смањења ризика од катастрофа у БиХ.

Поменути механизми у потпуности су усклађени са стандардима Европске уније и другим међународним стандардима које произлазе, између осталих, из Сендаи оквира за смањење ризика од катастрофа.

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТИ

	<p>СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 1: Нормирати и интегрисати управљање ризицима од катастрофа у систем социјалне заштите у РС кроз политике, стратегије, законе и буџетске оквире прије, током и након ванредних ситуација и криза у сврху ефикасног пружања подршке корисницима кроз систем новчаних давања и услуга</p>
	<p>СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 2: Позиционирати сектор социјалне заштите у Републици Српској на свим нивоима власти у БиХ у интегрисаним моделима смањења ризика од катастрофа кроз координационе механизме и учешће у штабовима за дјеловање у ванредним ситуацијама</p>
	<p>СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 3: Нормирати стандарде и праксе редовне израде планске документације за дјеловање прије, током и након ванредних ситуација у установама социјалне заштите у РС</p>
	<p>СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 4: Осигурати да управљање подацима и информационим системима сектора социјалне заштите буде ефикасно унапријеђено и увезано са ДРР системима и базама података о опасностима и ризицима од ванредних ситуација у Републици Српској</p>
	<p>СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 5: Улагати у стандардизацију организационих и стручних капацитета за дјеловање прије, током и након ванредних ситуација у установама социјалне заштите кроз континуиране обуке и дугорочну изградњу капацитета кроз систем</p>

СИСТЕМСКА РЈЕШЕЊА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРИОРИТЕТА

 СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 1: Интеракција ДРР-а и стратешке, регулаторне и буџетске оквире система социјалне заштите у РС		
СИСТЕМСКЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР	НАДЛЕЖНОСТ
1.1 Интегрисати ДРР у стратешке оквире за социјалну заштиту	2023	Министарство здравља и социјалне заштите РС
1.2 Узети у обзир факторе рањивости на ванредне ситуације и кризе приликом ревизије постојећих и израде нових нормативних рјешења и закона који регулишу новчана давања и услуге социјалне заштите	2023-2027	Министарство здравља и социјалне заштите РС
1.3 Utvrditi kriterije za procjenu potrebe interventnog djelovanja i pojednostaviti procedure za priznavanje prava na interventnu novčanu pomoć kroz sistem socijalne i dječje zaštite	2023-2027	Министарство здравља и социјалне заштите РС Јединице локалне самоуправе
1.4 Osigurati kreiranje posebnih budžetskih linija na kojima bi se nalazila namjenska sredstva za interventno djelovanje prema kategorijama stanovništva pogođenim elementarnim nepogodama i drugim kriznim situacijama	2023-2027	Министарство здравља и социјалне заштите РС Министарство финансија РС
1.5 Наставити и ширити праксу интеграције ДРР-а, односно планова дјеловања ЦСР/установа СЗ у ванредним ситуацијама, у стратешке развојне документе на нивоу ЈЛС и РСС уз учешће сектора социјалне заштите	2023-2027	Министарство здравља и социјалне заштите РС Влада РС, Офјељење за стратешко планирање Јединице локалне самоуправе

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 2: Позиционирати сектор социјалне заштите у интегрисаним моделима и координационим механизмима смањења ризика од катастрофа

СИСТЕМСКЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР	НАДЛЕЖНОСТ
2.1 У сарадњи са сектором заштите и спашавања, ревидирати оквире и правилнике који дефинишу структуру чланства Координационих тијела/Штабова за ванредне ситуације, у сврху именовања представника сектора социјалне заштите	2023-2025	Министарство здравља и социјалне заштите РС Републичка управа цивилне заштите РС Службе цивилне заштите ЈЛС Центри за социјални рад
2.2 Наставити активно учешће сектора социјалне заштите у ДРР Платформама на ентитетском и локалном нивоу	2023-2027	Министарство здравља и социјалне заштите РС Републичка управа цивилне заштите РС Службе цивилне заштите ЈЛС Центри за социјални рад
2.3 Укључити сектор социјалне заштите у комисије за процјену штета изазване ванредним ситуацијама у циљу процјене социјалних ризика, учинака и потреба којим се унапређује одговор и алокација ресурса заснована на доказима (да се направи помак од материјалних штета те отклониле неподударности, оскудни и недостатни подаци о социјалним посљедицама ванредних ситуација	2023-2025	Министарство здравља и социјалне заштите РС Републичка управа цивилне заштите РС Јединице локалне самоуправе Службе цивилне заштите ЈЛС Центри за социјални рад

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ ЦИЉ 3: Формализовати стандарде и праксе редовне израде планске документације за дјеловање прије, током и након ванредних ситуација у установама социјалне заштите у РС

СИСТЕМСКЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР	НАДЛЕЖНОСТ
<p>3.1 Усагласити и усвојити методологије за израду процјена ризика и планова дјеловања у ванредним ситуацијама у центрима за социјални рад и установама СЗ, у складу са важећим методологијама за израду планске документације за заштиту и спашавање у РС, у блиској координацији са Републичком управом цивилне заштите РС</p>	2023-2024	<p>Министарство здравља и социјалне заштите РС</p> <p>Републичка управа цивилне заштите РС</p>
<p>3.2 Нормирати обавезу израде планске документације за приправност, одговор и опоравак од ванредних ситуација у установама социјалне заштите кроз важеће правилнике, односно поџаконске акте у сектору социјалне заштите, у складу са Законом о заштити и спасавању РС</p>	2023-2024	<p>Министарство здравља и социјалне заштите РС</p> <p>Републичка управа цивилне заштите РС</p>
<p>3.3 Проводити континуиране обуке и стручна усавршавања у центрима за социјални рад и осталим установама СЗ за израду планске документације у области ДРР-а са редовним ажурирањем</p>	2023-2027	<p>Министарство здравља и социјалне заштите РС</p> <p>Републичка управа цивилне заштите РС</p> <p>Савез удружења стручних радника социјалних дјелатности Републике Српске</p> <p>Академска заједница</p> <p>Центри за социјални рад и установе СЗ у РС</p>
<p>3.4 Повећати број установа СЗ са израђеном планском документацијом за управљање ризицима од катастрофа (процјене ризика и планови поступања, укључујући стандардне оперативне процедуре за смјештај у ванредним ситуацијама)</p>	2023-2027	<p>Министарство здравља и социјалне заштите РС</p> <p>Републичка управа цивилне заштите РС</p> <p>Центри за социјални рад</p> <p>Установе социјалне заштите у РС</p>

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 4: Ефикасно управљање подацима и информационим системима сектора социјалне заштите и увезаност са ДРР информационим системима и базама података

СИСТЕМСКЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР	НАДЛЕЖНОСТ
<p>4.1 Побољшати доступност података у редовним базама система социјалне заштите (СОТАЦ) и интероперабилност са информационим системима и базама података других сектора, посебно о осјетљивим категоријама становништва регистрованим кроз систем социјалне заштите и унаприједити проток информација између различитих сектора кроз ДРР механизме координације</p>	2023-2025	<p>Министарство здравља и социјалне заштите РС</p> <p>Републичка управа цивилне заштите РС</p> <p>Центри за социјални рад</p> <p>Установе социјалне заштите у РС</p>
<p>4.2 Континуирано ажурирати базе података корисника пружалаца услуга како би одражавале промјене стања рањивих група на терену, те осигурати размјену података у сврху израде свеобухватних процјена ризика</p>	2023-2027	<p>Установе СЗ у РС</p> <p>Невладине и организације цивилног друштва, пружаоци услуга СЗ</p>
<p>4.3 Подићи ниво дигитализације база података и информационих система у сектору социјалне заштите како би се ефикасније и интервентније користили за идентификацију корисника у ванредним ситуацијама</p>	2023-2027	<p>Министарство здравља и социјалне заштите РС</p> <p>Установе социјалне заштите у РС</p>

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ ЦИЉ 5: Стандардизација организационих и стручних капацитета за дјеловање прије, током и након ванредних ситуација у установама социјалне заштите кроз континуиране обуке и дугорочну изградњу капацитета

СИСТЕМСКЕ МЈЕРЕ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР	НАДЛЕЖНОСТ
5.1 Развијање стандардног пакета обуке/стручног усавршавања за дјеловање у ванредним ситуацијама за стручне раднике и упосленике система социјалне заштите, укључујући пружање приоритетних услуга (на бази добрих пракси проведених обука у ДРП програму)	2023 - 2025	Републичка управа цивилне заштите РС Министарство здравља и социјалне заштите РС Установе социјалне заштите у РС
5.2 Интеграција стандардног пакета обуке у специјализоване програме обука професионалаца СЗ (нпр. референтни приручници, пакети за е-учење)	2023 - 2027	Републичка управа цивилне заштите РС Министарство здравља и социјалне заштите РС
5.3 Успостављање и ширење мреже професионалаца из области социјалне заштите обучених за дјеловање у ванредним ситуацијама, како би се стечена знања и капацитети ширили на додатни број упосленика/установа СЗ (програми менторства, размјене знања, студијска путовања и сл.)	2023 - 2027	Министарство здравља и социјалне заштите РС Центри за социјални рад Установе социјалне заштите у РС

Напомена: УНИЦЕФ БиХ пружа стручну и техничку подршку у реализацији надлежности, односно стратешких циљева системских мјера Мапе пута кроз релевантне ДРП програме и текуће, односно планиране интервенције развоја система СЗ у БиХ.

КЉУЧНА ПАРТНЕРСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ РЈЕШЕЊА

¹¹ Мултисекторско координационо тијело за интегрисано планирање и управљање ризицима од катастрофа. ДРР Платформе су формиране у 5 општина и градова у РС, циљних локација прве фазе Заједничког Сњисс УН ДРР Програма. Дугорочна визија је успостављање оваквих механизма у свим ЈЛС у РС и БиХ, као и на вишим нивоима власти (успостављање или јачање).